

טיוטת חוק למניעת הסתננות (תיקוני חקיקה והוראת שעה) (תיקון מס' 1),

התשע"ו-2016 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת החוק למניעת הסתננות (תיקוני חקיקה והוראות שעה) (תיקון מס' 1), התשע"ו-2016, המצורפת בזאת.
- ב. להסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק ולהגישה מיד לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

החוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (ס"ח התשע"ה, עמ' 84) (להלן – תיקון מס' 5) קבע מספר תיקונים עקיפים בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים). בין השאר, נקבעו בתיקון האמור, הוראות בחוק עובדים זרים בעניין חובת מעסיקו של עובד זר שהוא מסתנן, להפקיד מידי חודש סכומים לקרן או לחשבון בנק שיפתח וינוהל בהתאם להוראות שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, סכום השווה ל-36% משכרו של המסתנן (להלן: הפיקדון) והוראות בדבר אופן מסירת הסכומים שהופרשו כאמור, על פירותיהם ולאחר ניכויים מותרים, לידי המסתנן בעת יציאתו מישראל.

החוק המוצע בא לקבוע מספר הבהרות ותיקונים בהוראות שנוספו בתיקון מס' 5, בעיקר בעניין אופן המיסוי של הפיקדון למסתננים, העברת כספי פיקדון של מסתנן זכאי שנפטר, וכן לעניין תחילת הסעיפים שנוספו בתיקון מס' 5.

בנוסף, מוצע לתקן את חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996, על מנת להבהיר כי סמכות הרישוי והפיקוח לגבי קבלני כוח אדם למסתננים לפי אותו חוק, הוא בידי שר הכלכלה והתעשייה. כן מוצע להשוות את סמכות שר הפנים להארכת היתר מיוחד לקבלן כוח אדם לסמכותו של שר הכלכלה והתעשייה לגבי הארכת רישיון, ולהבהיר כי קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם ללא רישיון או היתר, מהווה עבירה פלילית.

בנוסף לאמור, החוק המוצע בא לתקן את סעיף 9 לתיקון מספר 5 בעניין מועד תחילת חובת ההפרשה לפיקדון למסתננים. בהתאם לסעיף 9(א) לתיקון מספר 5, תחילתו של סעיף 4 לתיקון בעניין הפרשות לפיקדון עבור מסתננים, תהא "ב-1 לחודש שלאחר תום שישה חודשים מהמועד שבו הוקמה קרן או קיים חשבון בנק כאמור בסעיף 1א(ב) או (ב1) לחוק עובדים זרים ושעליו הודיע שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, בצו, בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה." סעיף 9(ב) לתיקון הסמיך את שר האוצר, בהסכמת שר הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, בצו, לדחות את מועד התחילה של סעיף 4 לתיקון מספר 5, וקבע כי לאחר מתן צו כאמור, תחילתו של סעיף 4 תהא ב-1 לחודש שלאחר תום שישה החודשים ממועד פרסום צו.

בפועל, לאור מורכבותם, הליכי המכרז לבחירת בנק לניהול הפיקדון ארכו מעבר למצופה, כך שרק ביום 30.12.2015 נבחר הבנק הזוכה. בנוסף, טרם הוצא צו של שר האוצר כאמור בסעיף 9 לתיקון מספר 5. מאחר שבפועל חלפו שישה חודשים ממועד בחירת הבנק הזוכה במכרז, ומאחר והבנק ביצע הכנות משמעותיות לתחילת הפעלת הסדר הפיקדון למסתננים כבר בחודש יולי 2016, קיימת דחיפות לתיקון החוק על מנת לקבוע כי מועד תחילת חובת תשלום פיקדון למסתננים יהא ב-1 לחודש לאחר 30 יום ממועד פרסום התיקון לחוק, תוך ביטול תקופת ההמתנה של שישה חודשים מיום פרסום צו שר האוצר על קיום חשבון הבנק, שנקבעה בתיקון מספר 5.

תזכיר החוק שבנדון הופץ ביום 13.6.16 להערות הציבור עד ליום 5.7.16. בתקופה זו
התקבלו הערות משרדי ממשלה רלוונטיים. ההערות נבחנו והתקבלו.

על מנת לאפשר את השלמת הליכי החקיקה בהקדם האפשרי, מוצע להסמיק את ועדת
השרים לענייני חקיקה לדון בטיוטת החוק האמורה ולאשר אותה על דעת הממשלה,
ולהגישה מיד לכנסת. כן מוצע בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת
להקדים את הדיון בהצעת החוק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי

תקציב

אין השפעה על התקציב.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה של מצבת כוח אדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר האוצר: תומך

עמדת ראש הממשלה ושר הכלכלה והתעשייה: תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2260 מיום 30.11.14

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים יוזמי ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד הפנים מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית.

סיווג משני: 01 ביצועי.

תחום פעולה עיקרי: אחר.

מוגש על ידי שר הפנים

ז' בתמוז התשע"ז
13 ביולי 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק למניעת הסתננות (תיקוני חקיקה והוראות שעה) (תיקון מס' 1), התשע"ו-2016

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

הצעת החוק מתייחסת לשני עניינים עיקריים:

1. תיקון לחוק למניעת הסתננות (סעיף 1 להצעת החוק)-

א. סעיף 1 להצעת החוק - במסגרת תיקון החוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (ס"ח התשע"ה, עמ' 84) (להלן – תיקון מס' 5) נעשו תיקוני חקיקה עקיפים בחוק עובדים זרים - התשנ"א-1991 (להלן - חוק עובדים זרים) זאת על מנת להסדיר היבטים כלכליים של העסקת עובדים זרים, בין השאר במטרה להבטיח את יציאתם של עובדים זרים, ובהם מסתננים, מישראל במועד, ולהגביר את האכיפה בכל הנוגע להעסקת עובדים זרים כאמור. בהתאם לסעיף 9 לתיקון מס' 5, התיקון האמור לחוק עובדים זרים טרם נכנס לתוקף.

בסעיף 1 לתיקון החקיקה מוצע לערוך תיקון בחוק עובדים זרים בכל הנוגע להגדרת המונח מסתנן במטרה להחיל את חובת תשלום הפיקדון על מעסיקיהם של כלל המסתננים, ולא רק על מעסיקי מסתננים שברשותם רישיון לפי חוק הכניסה לישראל. כן, מוצע לשנות את מנגנון המיסוי של כספי הפיקדון.

כמו כן, סעיף זה כולל תיקונים בסעיפים 1א(א) ו-1א6 לחוק עובדים זרים כנוסחם בסעיף 4(8) לתיקון מס' 5, כך שיהא ברור כי הפקדת חלק העובד, בקרן או בחשבון הבנק, בידי המעסיק, תיעשה רק לאחר שהמעסיק ניכח מס במקור משכר עבודתו של המסתנן. כן בהתאם לתיקון המוצע, במקרה של פטירת עובד זר שהוא מסתנן, כספי הפיקדון יועברו למי שהוכח שהוא בן זוגו, ובאין בן זוג, למי שהוכח שהוא ילדו, ובאין בן זוג או ילד, למי שהוכח שהוא הורהו, ורק בהעדר קרובי משפחה כאמור, ישולמו הסכומים בהתאם להחלטה שיפוטית סופית או בהחלטה רשמית סופית אחרת כאמור.

ב. סעיף 2 להצעת החוק - סעיף זה כולל תיקון סעיף 9(א) לתיקון מס' 5 לפיו ייקבע כי תחילתו של פרק ד' האמור, כנוסחו בסעיף 4 לתיקון מס' 5, יהא ב-1 לחודש שלאחר 30 ימים מיום פרסום החוק המוצע, וזאת ללא צורך פרסום צו של שר האוצר על הקמת הקרן. בהתאם, מוצע לבטל את סעיף 9(ב) לתיקון מס' 5 המקנה לשר האוצר סמכות לדחות, כאמור באותו סעיף, את מועד התחילה האמור.

ג. סעיף 3 להצעת החוק- מוצע לבצע תיקון חקיקה עקיף בסעיף 10(א)(1) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו- 1996 (להלן חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם), כך שיובהר כי קבלן כוח אדם המעסיק מסתננים חייב ברישוי ממועד הכלכלה והתעשייה בהתאם לחוק האמור, וכי סמכות שר הפנים למתן היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל לפי סעיף 10(א) לחוק קבלני כוח אדם, לא תחול לעניין עובדים זרים שהם מסתננים, כהגדרתם בסעיף 12 לחוק עובדים זרים כנוסחו המוצע בתיקון זה. עוד מוצע להשוות את סמכות שר הפנים לחדש היתר של קבלן כוח אדם לסמכות שר הכלכלה והתעשייה לעניין זה.

בנוסף, סעיף זה כולל תיקון לסעיפים 10ב(א) ו- 20(ד) לחוק העסקה על ידי קבלני כוח אדם, על מנת להבהיר כי האיסור לקבל שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון, חל גם כאשר קבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, ללא היתר מיוחד, וכי קבלת שירותי כוח אדם כאמור מקבלן כוח אדם שאינו בעל היתר מיוחד שניתן על ידי שר הפנים לפי החוק האמור, הינה עבירה לפי אותו סעיף.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים בהצעה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

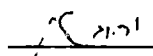
עמדת יועמ"ש משרד האוצר – אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת יועמ"ש משרד הכלכלה והתעשייה – אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת המשנה היועץ המשפטי לממשלה – עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), סמכה ידה על טיוטת החוק.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

חתימה

היועץ המשפטי
תפקיד

יהודה זמרת
שם

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע:

הצעת חוק למניעת הסתננות (תיקוני חקיקה והוראת שעה) (תיקון מספר 1),
התשע"ו-2016

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

החוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (ס"ח התשע"ה, עמ' 84) (להלן – תיקון התשע"ה) קבע מספר תיקונים עקיפים בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים). בין השאר, נקבעו בתיקון האמור, הוראות בחוק עובדים זרים בעניין חובת מעסיקו של עובד זר שהוא מסתנן, להפקיד מידי חודש סכומים לקרן או לחשבון בנק שיפתח וינוהל בהתאם להוראות שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, סכום השווה ל-36% משכרו של המסתנן (להלן: הפיקדון) והוראות בדבר אופן מסירת הסכומים שהופרשו כאמור, על פירותיהם ולאחר ניכויים מותרים, לידי המסתנן בעת יציאתו מישראל.

החוק המוצע בא לקבוע מספר הבהרות ותיקונים בהוראות שנוספו בתיקון התשע"ה, בעיקר בעניין אופן המיסוי של הפיקדון למסתננים, העברת כספי פיקדון של מסתנן זכאי שנפטר, וכן לעניין תחילת הסעיפים שנוספו בתיקון התשע"ה.

בנוסף, מוצע לתקן את חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996, על מנת להבהיר כי סמכות הרישוי והפיקוח לגבי קבלני כוח אדם למסתננים לפי אותו חוק, הוא בידי שר הכלכלה והתעשייה, וכן על מנת להבהיר כי קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם ללא רישיון או היתר, מהווה עבירה פלילית.

ג. עיקרי החוק המוצע:

תיקוני חקיקה עקיפים-

תיקון עקיף לחוק עובדים זרים, לצורך הרחבת הגדרת "מסתנן", לתיקון הוראות המיסוי לעניין פיקדון למסתנן, לתיקון ההוראות בדבר תשלום כספי פיקדון לאחר פטירת עובד זר שהוא מסתנן, וכן לעניין מועד תחילת חובת תשלום הפיקדון החלה על מעסיקי מסתננים.

תיקון עקיף לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, על מנת להבהיר כי קבלן כוח אדם המעסיק מסתננים חייב ברישוי על ידי משרד הכלכלה והתעשייה בהתאם לחוק האמור, על מנת להשוות את סמכות שר הפנים להארכת היתר מיוחד לקבלן כוח אדם לסמכותו של שר הכלכלה והתעשייה לגבי הארכת רישיון, וכן על מנת להבהיר כי קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם ללא היתר מיוחד מהווה עבירה פלילית.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

יתוקנו סעיפים 9-14 לחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014.
יתוקנו סעיפים 10(א), 10ב(א) ו-20(ד) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח-אדם, התשנ"ו-1996.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

אין.

ו. השפעת החוק על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי:

אין.

ז. הערות משרד ממשלה אחרים:

בתקופה הפצת התזכיר התקבלו הערות משרדי ממשלה רלוונטיים. ההערות נבחנו והתקבלו.

ח. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) סמכה ידה על נוסח החוק המוצע.

להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה

והוראות שעה) (תיקון מס' 1), התשע"ו-2016

תיקון סעיף 4 1. בחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני

חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4-

(1) בפסקה (6), בסעיף 121 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991² (להלן –

חוק עובדים זרים), המובא בה, בהגדרה "מסתנן", במקום "מסתנן כהגדרתו"

יבוא "כהגדרתו" והסיפה החל במלים "בעל רישיון" – תימחק;

(2) בפסקה (7), במקום פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ג) בסעיף קטן (ה) -

(א) בפסקה (2), בסופה יבוא "ותחול עליהם, בעת תשלומם

לידי העובד הזר, חובת ניכוי במקור בהתאם לסעיף 164 לפקודת

מס הכנסה³;

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), היה העובד הזר

מסתנן, יחולו הוראות אלה:

(א) משכר העבודה של העובד הזר, ובכללו חלק

העובד, ינכה המעסיק מס במקור בהתאם

להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה,

בשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה;

(ב) על חלק המעסיק המופקד בקרן או בחשבון

הבנק לפי סעיף 1א1(א), וכן על הריבית, הפרשי

הצמדה ורווחים אחרים אשר נצברו בקרן או

בחשבון הבנק ואשר מקורם בפיקדון לגבי העובד

הזר, יחולו הוראות פסקה (1) ויוטל המס כאמור

בפסקה (2).";

(3) בפסקה (8) -

¹ ס"ח התשע"ה, עמ' 84.

² ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(א) בסעיף 1א(א) לחוק עובדים זרים המובא בה, במקום "ניכוי חלק העובד לפי סעיף זה יהיה" יבוא "הפקדת חלק העובד לפי סעיף זה תתבצע";

(ב) בסעיף 1א6 לחוק עובדים זרים המובא בה-

(א) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "לזכות חשבון הבנק" יבוא "לידי מי שהוכח שהוא בן זוג, ובאין בן זוג – למי שהוכח שהוא ילדו, ובאין בן זוג וילד – למי שהוכח שהוא הורה";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום הרישה עד המילים "כאמור בסעיף קטן (ב)" יבוא "לא הוכח כי לעובד הזר בן זוג, ילד או הורה כאמור בסעיף קטן (א)";

(ג) בסעיף 1א7 לחוק עובדים זרים המובא בה, במקום "לפי סעיפים 1א5 ו-1א6" יבוא "לפי סעיף 1א5".

תיקון סעיף 9 .2 בסעיף 9 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "שלאחר תום שישה חודשים" יבוא "שלאחר תום שלושים ימים מיום פרסומו של חוק זה";

(2) סעיף קטן (ב) – בטל.

3. בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁴ -
עובדים על ידי
קבלני כוח אדם

(1) בסעיף 10(א)-

(א) בפסקה (1), בסופה יבוא "הוראת פסקה זו לא תחול על מתן שירותי כוח אדם של עובדים שהם מסתננים כהגדרתם בסעיף 21 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, בידי קבלן כוח אדם, ותחול על קבלן כוח אדם העוסק במתן שירותי כוח אדם של עובדים כאמור חובת רישיון לפי סעיף 2";

(ב) בפסקה (4), המילים "בסעיף 2(ג), במקום "שנתיים" יקראו "שנה" - יימחקו;

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201; התשע"ד, עמ' 600.

(2) בסעיף 10ב -

(א) בכותרת השוליים, אחרי "בעל רישיון" יבוא "או היתר מיוחד";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "אלא אם כן קבלן כוח האדם" יבוא "אלא אם כן קבלן כוח האדם הוא בעל רישיון או היתר מיוחד לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו, או שקבלן השירות הוא בעל רישיון לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו";

(3) בסעיף 20(ד), במקום הרישה עד המילים "בניגוד להוראות סעיף 10ב" יבוא "מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור", ובמקום "מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או שירות" יבוא "מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד או קיבל שירות".

דברי הסבר

כללי

החוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקון חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (ס"ח התשע"ה, עמ' 84) (להלן – תיקון התשע"ה) קבע מספר תיקונים עקיפים בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים). בין השאר, נקבעו בתיקון האמור, הוראות בחוק עובדים זרים בעניין חובת מעסיקו של עובד זר שהוא מסתנן, להפקיד מידי חודש סכומים לקרן או לחשבון בנק שיפתח וינוהל בהתאם להוראות שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, סכום השווה ל-36% משכרו של המסתנן (להלן: הפיקדון) והוראות בדבר אופן מסירת הסכומים שהופרשו כאמור, על פירותיהם ולאחר ניכויים מותרים, לידי המסתנן בעת יציאתו מישראל.

החוק המוצע בא לקבוע מספר הבהרות ותיקונים בהוראות שנוספו בתיקון התשע"ה, בעיקר בעניין אופן המיסוי של הפיקדון למסתננים, העברת כספי פיקדון של מסתנן זכאי שנפטר, וכן לעניין תחילת הסעיפים שנוספו בתיקון התשע"ה. בנוסף לכך, החוק המוצע בא להבהיר את הסמכות בכל הקשור לרישוי ולפיקוח על העסקת מסתננים על ידי קבלני כוח אדם.

סעיף 1

פסקה (1)

לפסקת משנה (1)

סעיף 12 לחוק עובדים זרים, כנוסחו המובא בסעיף 4(6) לתיקון התשע"ה, מגדיר "מסתנן" לעניין חובת תשלום פיקדון (הקבועה בסעיף 1א1 לחוק עובדים זרים כנוסחו בסעיף 4(8) לאותו תיקון), כמסתנן כהגדרתו בחוק למניעת הסתננות, שהוא גם בעל רישיון לפי סעיף 2(א)2 או (5) לחוק הכניסה לישראל. במטרה להחיל את חובת תשלום הפיקדון על מעסיקיהם של כלל המסתננים, ולא רק על מעסיקי מסתננים שברשותם רישיון לפי חוק הכניסה לישראל, מוצע למחוק את הסיפא מהגדרת "מסתנן" שבסעיף 12 האמור.

לפסקת משנה (2)

סעיף קטן (ה) של סעיף 1א לחוק עובדים זרים, כנוסחו בסעיף 4(7) לתיקון התשע"ה, קובע הוראות לעניין מיסוי כספי הפיקדון. לפי פסקה (1) של הסעיף הקטן האמור, יראו את סכומי הפיקדון כהכנסה בידי העובד הזר במועד שבו התקבלו על ידו (ולא במועד ההפקדה). לפי פסקה (2) של אותו סעיף קטן, שיעור המס שיוטל על כספי הפיקדון בעת משיכתם בידי העובד הזר יהיה 15% בלא זכות לפטור, ניכוי או קיזוז כלשהם. מוצע להוסיף לסיפא של פסקה (2) האמורה, הבהרה לפיה חובת ניכוי המס במקור תחול בעת תשלום הכספים לידי העובד הזר, וזאת בהתאם לסעיף 164 לפקודת מס הכנסה.

פסקה (3) בסעיף 1א(ה) לחוק עובדים זרים, כנוסחו בסעיף 4(7) לתיקון התשע"ה קובעת הוראות לעניין מיסוי הפיקדון של עובד זר שהוא מסתנן, כדלקמן:

"(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), היה העובד הזר מסתנן, יחולו הוראות אלה:

(א) מחלק העובד שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי סעיף 1א1, וכן מ-20% מחלק המעסיק שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי הסעיף האמור, ינכה המעסיק מס במקור בהתאם לסעיף 164 לפקודת מס הכנסה ובשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה;

(ב) על יתרת חלק המעסיק שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי סעיף 1א1, יחולו הוראות פסקה (1) ויוטל המס כאמור בפסקה (2)".

מוצע להחליף את פסקה (3) האמורה ולהבהיר כי על כל שכר העבודה של העובד הזר, ובכללו החלק המנוכה משכר העובד, תחול חובת ניכוי במקור בהתאם להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה ובשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה, כך שהמעסיק יתחשב ביחלק העובד' כהכנסה של העובד לעניין חישוב המס שהוא ינכה מהשכר, אך זאת מבלי שהפרשת המס על ההכנסה תקטין את הסכום שיופקד בפקדון שיעמוד על 20% מהשכר הקובע של העובד.

כן מוצע לקבוע, לגבי חלק המעסיק, כי גם במקרה זה יחולו הוראות פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (ה), שלפיהן המיסוי יהיה בשיעור של 15%, בעת משיכת הכספים בידי העובד הזר.

לשם פשטות מנגנון המס מוצע לקבוע כי בעת משיכת הכספים מהפיקדון על ידי העובד, יחול מיסוי על ריבית או רווח הון שהצטברו בפיקדון בהתאם לאמור בפסקה 1א(ה)(2), כלומר, שיוטל מס על כל הרווחים שנצברו אשר מקורם בפיקדון בעת משיכתם בידי המסתנן, בשיעור של 15% בלא זכות לפטור, ניכוי או קיזוז כלשהם.

לפסקת משנה (3)

סעיף (א)

מוצע לתקן את סעיף 1א1(א) לחוק עובדים זרים כנוסחו בסעיף 4(8) לתיקון התשע"ה, הקובע את חובת הפקדת הפיקדון בעד עובדים זרים שהם מסתננים ואת דרך חישוב סכומי הפיקדון, ולהבהיר כי הפקדת חלק העובד, בקרן או בחשבון הבנק, בידי המעסיק, תיעשה רק לאחר שהמעסיק ניכה מס במקור משכר עבודתו של המסתנן, בהתאם להוראות סעיף 1א(ה)(3)(א) לחוק עובדים זרים כתיקונו המוצע (ראו דברי הסבר לפסקת משנה (2)).

סעיפים ב ו-ג

סעיף 1א6 לחוק עובדים זרים כנוסחו בסעיף 4 (8) לתיקון התשע"ה, קובע כי במקרה של פטירת עובד זר שהוא מסתנן בטרם עזב את ישראל, ונמצא כי הוא היה זכאי לכספי הפיקדון אילו היה עוזב את ישראל ביום פטירתו, הפיקדון ישולם לחשבון בנק המנוהל על שמו, בהתאם לפירטי חשבון הבנק שהמסתנן מסר לממונה באמצעות תצהיר. כן במקרה שהמסתנן לא מסר פירטי חשבון בנק כאמור, הפיקדון ישולם לידי מי שהוכח שהוא בן

זוגו, ואם אין בן זוג, אזי לידי מי שהוכח כי הוא ילדו, ואם לא הוכח כי לעובד הזר בן זוג או ילד, יועברו כספי הפיקדון למי שנקבע שהם יורשי העובד הזר להחלטה שיפוטית סופית או בהחלטה רשמית סופית אחרת שניתנה לפי דין הירושה החל על העובד הזר ואושרה כדין בישראל.

בפועל, נמצא כי לאחר פטירתו של אדם, חשבון הבנק על שמו בדרך כלל ייחסם בידי הבנק, ולכן הוראה זו אינה ברת ביצוע. אי לכך, מוצע לתקן את סעיפים קטנים (א) ו-(ג) ולבטל את סעיף קטן (ב) בסעיף 1יא6 לחוק עובדים זרים כנוסחו בתיקון התשע"ה, על מנת לקבוע כי במקרה של פטירת עובד זר שהוא מסתכן בנסבות כמפורט בפיסקה (א), כספי הפיקדון יועברו למי שהוכח שהוא בן זוגו, ובאין בן זוג, למי שהוכח שהוא ילדו, ובאין בן זוג או ילד, למי שהוכח שהוא הורהו, ורק בהעדר קרובי משפחה כאמור, ישולמו הסכומים בהתאם להחלטה שיפוטית סופית או בהחלטה רשמית סופית אחרת כאמור.

כן לאור השינויים המוצעים המפורטים לעיל, ההפניה לסעיף 1יא6 בסעיף 1יא7, מתייתרת, ועל כן מוצע למחוק את ההפניה לסעיף 1יא6 בסעיף זה.

וזה נוסחו של סעיף 1יא7 לתיקון התשע"ה שמוצע לבטל את ההפניה לסעיף 1יא6 בו: "עובד זר שהוא מסתכן ימסור לממונה פרטים מלאים לגבי חשבון בנק המתנהל על שמו לצורך קבלת כספי הפיקדון לפי סעיפים 1יא5 ו-1יא6 באמצעות תצהיר כמשמעותו בסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971⁵, או בתצהיר שניתן בפני גורם מוסמך מחוץ לישראל בהתאם לסעיף 30 לפקודה האמורה."

סעיף 2

מאחר ונבחר זוכה במכרז לבחירת גוף שינהל את חשבונות הפיקדון של עובדים זרים לפי פרק ד' לחוק עובדים זרים, מוצע לתקן את סעיף 9(א) לתיקון התשע"ה ולקבוע שתחילתו של פרק ד' האמור, כנוסחו בסעיף 4 לתיקון התשע"ה (וכתיקונו בסעיף 1) להצעת חוק זו), יהא ב-1 לחודש שלאחר תום 30 ימים מיום פרסומו של חוק זה. בהתאם, מוצע לבטל את סעיף 9(ב) לתיקון התשע"ה המקנה לשר האוצר סמכות לדחות, כאמור באותו סעיף, את מועד התחילה האמור.

וזה נוסחו של סעיף 9(ב) לתיקון התשע"ה שמוצע לבטלו:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שר האוצר, בהסכמת שר הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי, בצו, לדחות את מועד התחילה של סעיף 4; ניתן צו לדחייה כאמור, רשאי שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, להודיע בצו על המועד שבו הוקמה קרן או קיים חשבון בנק כאמור בסעיף 1יא(ב) או (ב1) לחוק עובדים זרים, ותחילתו של חוק עובדים זרים, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, תהיה ב-1 בחודש שלאחר תום שישה חודשים ממועד פרסום צו כאמור."

סעיף 3

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

פסקה (1)

מוצע להבהיר מהי חובת הרישוי החלה על קבלן כוח האדם המעסיק מסתננים, במטרה למנוע ניסיונות להוזיל את עלות העסקת מסתננים בדרך של העסקתם באמצעות קבלני כוח אדם בלתי מורשים. לשם כך מוצע לתקן את סעיף 10(א)(1) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 (להלן – חוק קבלני כוח אדם), ולקבוע בו במפורש כי סמכות שר הפנים למתן היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, לפי סעיף 10(א) לחוק קבלני כוח אדם, לא תחול לעניין עובדים זרים שהם מסתננים, כהגדרתם בסעיף 21 לחוק עובדים זרים כתיקונו המוצע בסעיף 1(1) להצעת החוק. כך, תחול על קבלני כוח אדם המעסיקים מסתננים כאמור חובת רישוי לפי הוראות סעיף 2 לחוק קבלני כוח אדם, כלומר – ברישוי בידי משרד הכלכלה והתעשייה- וזאת מאחר שלפי מדיניות הממשלה בנוגע להעסקת מסתננים שהמדינה הודיעה כי לא תבוצע אכיפה לגבי העסקתם, ניתן להעסיקם גם שלא בענפי התעסוקה שבהם מותרת העסקת עובדים זרים אחרים, וגם אצל מי שאינם בעלי היתרים לפי סעיף 11 לחוק עובדים זרים, כך שהם יועסקו יחד עם עובדים ישראלים על ידי קבלני כוח אדם או קבלני שירות שלהם רישיון שאותו קיבלו מידי שר הכלכלה.

סעיף 10(א)(4) לחוק קבלני כוח אדם קובע כי בעניין בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי פסקה (1), יחולו הוראות אותו פרק בעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, בשינויים המחויבים, ובלבד, בין היתר, שהוראות סעיף 2(ג) לחוק בעניין הסמכות לחדש רישיון לתקופות של שנתיים בכל פעם, לא יחולו לגבי היתר, אשר יחודש לתקופות של שנה אחת בלבד בכל פעם.

על מנת להשוות את הסמכות של שר הפנים לחדש היתר הניתן לקבלן כוח אדם לסמכות המקבילה של שר הכלכלה והתעשייה לעניין חידוש רישיון של קבלן כוח אדם, מוצע למחוק את הסייג האמור.

פסקה (2)

בנוסף, מוצע לתקן את סעיפים 10ב(א) לחוק קבלני כוח אדם על מנת להבהיר כי האיסור לקבל שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון, חל גם כאשר קבלן כוח אדם נותן שירותי כוח אדם ללא היתר מיוחד. אמנם סעיף 10(א)(4) קובע כי "על בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי פסקה (1), יחולו הוראות פרק זה בעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, בשינויים המחויבים...", אך מאחר וסעיף 10ב(א) חל לגבי מי שמקבל שירותים, ועל מנת למנוע כל ספק, מוצע להבהיר כי גם קבלת שירותים כאמור ממי שאינו בעל היתר מיוחד, אסורה.

וזה נוסחו של סעיף 10ב(א) לחוק קבלני כוח אדם שמוצע לשנותו:

"(א) לא יקבל אדם שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם או שירות מקבלן שירות, ולא יתקשר עמם לקבלת שירותים כאמור, אלא אם כן קבלן כוח האדם או קבלן השירות, לפי העניין, הוא בעל רישיון לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו."

פסקה (3)

במקביל לתיקון סעיף 10ב(א), מוצע לתקן את סעיף 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם, על מנת להבהיר כי קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם שאינו בעל היתר מיוחד שניתן על ידי שר הפנים לפי החוק האמור, הינה עבירה לפי אותו סעיף. לצורך כך, מוצע להוסיף בסעיף 20(ד) לחוק האמור, פעמיים, לאחר המילים "שאין לו רישיון" את המילים "או היתר מיוחד". אמנם סעיף 10(א)(4) מחיל את ההוראות הנוגעות לרישיון גם לגבי היתר (ראו דברי הסבר לפסקה 2 שלעיל), אך מאחר שמדובר בעבירה פלילית, ועל מנת למנוע כל ספק, מוצע להבהיר כי גם קבלת שירותים כאמור ממי שאינו בעל היתר מיוחד, אסורה.

וזה נוסחו של סעיף 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם שמוצע לשנותו:

"(ד) מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם או עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות סעיף 10ב, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, ואם קיבל שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או שירות מקבלן שירות שאין לו רישיון בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירות כוח האדם או השירות כאמור."